

Zápis z 21. jednání Výboru pro finanční trh

Datum a místo konání: **12. prosince 2012**, Česká národní banka (ČNB)
Zúčastnění členové: Luděk Niedermayer (předseda), Petr Marsa, Petr Koblíček (všichni tři zvoleni Rozpočtovým výborem Poslanecké sněmovny ČR), Vladimír Tomšík (ČNB), Dušan Hradil (Ministerstvo financí)
Další zúčastněné osoby: Robert Novák (ČNB), Jan Šovar (Ministerstvo financí)
Omluvené osoby: Monika Nedelková, Radek Urban

Program jednání:

- 1) Zákon o investičních společnostech a investičních fondech
- 2) Zpráva Liikanenovy skupiny
- 3) Non-paper – Bankovní unie
- 4) Různé

Průběh a závěry jednání:

Zápis je uveden v pořadí dle programu jednání.

V úvodu jednání přivítal předseda VFT pozvaného hosta Jana Šovara z MF, který je zodpovědný na pracovní úrovni za přípravu zákona o investičních společnostech a investičních fondech. Z jednání se omluvili Radek Urban a Monika Nedelková. Předseda VFT na úvod představil program jednání a požádal o informaci k prvnímu bodu agendy, který je zaměřen na analýzu implementace směrnice AIFMD do zákona o investičních společnostech a investičních fondech. Dále konstatoval, že předložené podklady jsou vzhledem k agendě VFT dobře zpracovány a slouží jako velmi dobré body pro diskusi Výboru.

Ad 1)

Analýza implementace směrnice AIFMD do české legislativy byla provedena na základě požadavku VFT z minulého jednání. Připravený zákon o investičních společnostech a investičních fondech představuje nejvýznamnější změnu v oblasti kapitálového trhu za několik let. Text návrhu zákona schválila dne 6.12.2012 Legislativní rada vlády. Následovat bude projednání ve vládě a Parlamentu ČR. Účinnost zákona se předpokládá 1.7.2013. Práce na přípravě zákona probíhaly přibližně 1,5 roku za dobré spolupráce MF s ČNB a zástupci trhu (AKAT). Zákon, který je značně rozsáhlý, vidí svůj základní cíl ve vytvoření kvalitní a moderní úpravy společného a kolektivního investování standardního typu a bude se opírat o princip konvence, kontinuity a odstupňované regulace. V návrhu se princip odstupňované regulace dále posiluje (nadlimitní a podlimitní fondy). Návrh zákona zohledňuje lucemburskou úpravu, například, pokud se jedná o investiční limity a možné právní formy fondů.

Členové VFT v zásadě uznali, že se jedná o pracně a kvalitně zpracovaný zákon, který má snahu podpořit atraktivitu podnikání v oblasti kapitálového trhu v českém právním prostředí,

přesto ale vznikly při diskuzi jisté neshody a připomínky k navrhovanému zákonu. Zástupce ČNB zmínil obavu ohledně termínu 1.7.2013. Návrh je též značně rozsáhlý a nadále platí zásadní připomínka ČNB k existenci prováděcího nařízení vlády, o které Výbor krátce diskutoval (má jak formálně právní, odbornou, tak i politickou rovinu). V diskuzi nepanovala shoda ohledně možnosti rozdělení příslušného zákona na dva zákony (fondy dle AIFMD a dle UCITS). Tato diskuze však byla označena vzhledem ke stupni přípravy za čistě teoretickou.

Naopak členové se shodli, že klíčovou roli bude hrát následně daňová úprava této oblasti podnikání. A neméně významným aspektem je to, jakým způsobem bude nově vzniklá regulace realizována ve formě skutečného dohledu, licencování a podobně. Předseda VFT uzavřel diskuzi k danému bodu se závěrem, že nový zákon jako takový nepostačuje k podpoře rozvoje českého finančního trhu v této oblasti (což je jeden z deklarovaných cílů úpravy), je to pouze jeden z prvků a faktorů. Pro vlastní úspěšnou podporu fondového podnikání je nutný komplexní a provázaný přístup regulace, nastavení daňového režimu a transparentní výkon dohledu.

Členové výboru ocenili pana Šovara, který přispěl ke kvalitě diskuze nad projednávaným bodem.

Ad 2)

V rámci druhého bodu jednání byli členové informováni o zprávě Liikanenovy skupiny. Jedná se o expertní skupinu na vysoké úrovni, která předložila svou zprávu týkající se navrhovaných reforem bankovního sektoru v EU. Mezi hlavní doporučení Liikanenovy zprávy patří rozdělení větších bank na depozitní a investiční banky, mimo to zpráva obsahuje i poznatky z proběhlé bankovní krize a obecnější doporučení pro zvýšení stability bankovního systému v Evropě.

Zástupce ČNB potvrdil, že v ČR není žádná banka, na kterou by uvedené doporučení mělo přímý dopad, z důvodu absence investičního bankovníctví v materiálním rozsahu. Zároveň se ČNB v souladu s textem zprávy domnívá, že nebylo empiricky dokázáno, že by některý z modelů bank byl považován za primární příčinu vzniku problémů na finančních trzích a za následnou krizi. V souvislosti s absencí investičního bankovníctví v ČR zazněl názor, že zde mají funkci těchto bank vlastně někteří nebankovní obchodníci s cennými papíry, kteří ale z právního hlediska nemají statut banky.

Následně zástupce ČNB seznámil členy VFT s dalšími doporučeními expertní skupiny. Patří mezi ně implementace evropského rámce pro ozdravení a restrukturalizaci bank, využití dobře definovaných tzv. bail-in nástrojů při ozdravení a restrukturalizaci bank, přísnější rizikové váhy a zavedení vybraných opatření v oblasti corporate governance a odměňování. S uvedenými doporučeními vyslovili členové VFT souhlas. Bylo taktéž konstatováno, že díky struktuře českého bankovního systému nejsou poznatky zprávy pro způsob dohledu a regulace českého trhu vysoce relevantní. Krátce byl diskutován poznatek, že menší banky nejsou empiricky méně stabilní než banky větší, v souvislosti s českou regulatorní úpravou, která nastavuje vyšší kapitálový požadavek pro vznik nové banky. Předseda VFT uzavřel daný bod konstatováním, že především zlepšování v oblasti corporate governance včetně odměňování si zaslouží ze strany regulace další pozornost i u nás, klíčové závěry vlastní zprávy ale nejsou pro ČR příliš relevantní.

Ad 3)

V rámci třetího bodu jednání byli členové informováni o Non-paperu ČR k bankovní unii. Dokument byl připraven ve spolupráci ČNB, MF a ÚV s cílem stanovit společné principy a pozice k problematice navrhované bankovní unie. Mezi hlavní principy Non paperu patří podpora jednotného rovného trhu, kompaktnost pravidel a zároveň nová evropská regulace nesmí zhoršovat pozici národního regulátora a dohledu při zajišťování finanční stability příslušné národní země. Připravovaná bankovní unie stojí na čtyřech pilířích (společná pravidla pro fungování bank, společné pojištění vkladů, společné financování fondů na záchranu bank v krizích a jednotný dozor). ČNB souhlasí s principem společných pravidel, nikoliv ale se společnými fondy pojištění vkladů a záchrannými fondy včetně zavádění principu nadřazení skupinového zájmu uvnitř finančních skupin.

Členové VFT považují Non-paper ČR k bankovní unii za dobře připravený a souhlasí s jeho klíčovým východiskem - potřebou hladkého fungování společného trhu v oblasti finančních trhů – a i řadu dalších postojů dokumentu považují za rozumné. Zástupce ČNB upozornil, že v případě velkých společných evropských fondů v rámci bankovní unie hrozí též velké riziko morálního hazardu. V této souvislosti byla diskutována otázka toho, zda permanentní mechanismus pro řešení krizí (typu ESM) zvyšuje riziko suboptimální realizace konkrétních intervencí. Diskutována byla otázka možných směrů vývoje v oblasti fondů pojištění vkladů, včetně současné úpravy v českém právu.

Výhrady k aktuální pozici ČR k bankovní unii vyslovil předseda VFT, který vidí přípravu společných fondů za správnou a logickou, též v případě požadavku souhlasu národního orgánu při přeměně banky na pobočku vyjádřil nesouhlas s touto podmínkou. Bylo však konstatováno, že obdobné problémy mají zejména politickou dimenzi.

Ad 4)

V rámci bodu různé projevíli členové VFT zájem zabývat se na příštím jednání hlouběji problematikou aktuálního stavu sektoru družstevních záložen z pohledu změn regulace tohoto sektoru a situací na mezibankovním trhu v ČR, zejména s ohledem na jeho likviditu a její důsledky pro kvalitu určování sazeb PRIBOR. Rovněž bude předložena standardní Informace o aktivitách dohledu a Informace o výsledcích činnosti Úřadu finančního arbitra za rok 2012. Členové dále zmínili možnost probrat na některém z dalších jednání problematiku regulace spotřebitelských úvěrů.

Příští jednání je plánováno na březen 2013.

V Praze dne 18. prosince 2012

Zapsal: Robert Novák (tajemník)

Schválil: Luděk Niedermayer (předseda)